**ЧЕТВЪРТО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ**
**„ДИМЧО ДЕБЕЛЯНОВ”**
**ГРАД БЛАГОЕВГРАД**

*Благоевград 2700, обл. Благоевград, ул. Осогово №9*
*тел. 073 / 885379*
*e-mail: chetvurto@abv.bg*

Утвърждавам:_____
Директор: Ил. Чапкънов

# СТРАТЕГИЯ

ЗА РАЗВИТИЕ НА
ЧЕТВЪРТО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ
„ДИМЧО ДЕБЕЛЯНОВ”
ГРАД БЛАГОЕВГРАД
*ЗА ПЕРИОДА 2014 – 2019*

**СЪДЪРЖАНИЕ:**

I. Въведение
II. Референтни документи
III. Анализ на актуалната ситуация (фактори на външната и вътрешната среда, SWOT-анализ)
IV. Мисия на училището, ценности
V. Визия на училището
VI. Стратегически приоритети, направления и цели
VII. Специфични цели и очаквани резултати
VIII. Мерки и дейности за реализиране на целите
IX. Мониторинг и оценка на резултатите
X. Финансова рамка
XI. Заключение

## I. ВЪВЕДЕНИЕ

При определяне на приоритетите, включени в тази стратегия, сме се ръководили от разбирането, че развитието на образователната система има за основна цел формирането на свободна и творческа личност, която да се интегрира успешно в обществото.

Времеви обхват на стратегията: пет учебни години.

## II. РЕФЕРЕНТНИ ДОКУМЕНТИ

Стратегията за развитие на Основно училище „Д. Дебелянов” се основава на принципите, приоритетите, целите и стандартите, заложени в следните документи:

1. Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж „Европа 2020“
2. Заключения на Съвета от 12 май 2009 г. относно стратегическа рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението („ЕСЕТ 2020 г.")
3. Европейска квалификационна рамка за учене през целия живот (ЕКР)
4. Национална програма за развитие: България 2020
5. Национална програма за развитие на училищното образование и предучилищното възпитание и подготовка 2006-2015 г.
6. Национална квалификационна рамка на Република България
7. Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства
8. Национална програма за интеграция на деца със специални образователни потребности
9. Конвенцията на ООН за правата на детето
10. Закон за закрила на детето
11. Доклади за изпълнение на Националната програма за развитие на училищното образование и предучилищното възпитание и подготовка (2006 – 2015 г.)
12. Национална стратегия за въвеждане на ИКТ в училищата
13. Национална стратегия за развитие на физическото възпитание и спорта в Република България 2012 - 2022
14. Национална програма за развитие на физическото възпитание и спорта 2013 – 2016 г.
15. Други нормативни документи, национални и международни, засягащи развитието на образованието

**В унисон с посочените документи в центъра на образователния процес се поставя детето с неговите заложби, интереси и потребности.**

## III. АНАЛИЗ НА АКТУАЛНАТА СИТУАЦИЯ

IV ОУ ”Д. Дебелянов” е училище с традиции, градени в продължение на сто и осемнадесет години. Резултатите от дейността му показват, че училището има заслужено място в системата на образование в региона и общината.

АНАЛИЗ НА ФАКТОРИТЕ НА ВЪНШНАТА СРЕДА

Външната среда оказва въздействие върху развитието на училището. Най-силно изразени фактори са икономическите, социо-културните и финансовите, които имат определящо значение.

| Фактори | Положителни влияния | Негативни влияния |
|---|---|---|
| Икономически фактори | Определен стандарт за едногодишна издръжка на ученик. | Нисък стандарт за един ученик. В последната година актуализацията е едва с 0.8%, което не е в съответствие с реалната пазарна икономика на услугите, доставките, материалите и др. |
| Социокултурни фактори | Увеличава се раждаемостта, макар и в нисък процент.<br>Училище с традиции в областта на извънкласните и извънурочни дейности, участие в олимпиади, състезания и конкурси. | Отрицателно отношение на част от обществото към училището.<br>Нисък морално-психологически климат в обществото.<br>Отрицателно влияние на макросредата върху възпитанието на учениците и мотивацията им за учене.<br>Потребителите - учениците и родителите, поставят изисквания, несъответстващи на програмата за развитие на средното образование.<br>Ниска заинтересованост на някои родители/настойници.<br>Наличие в училището на ученици със СОП, с различно етническо самосъзнание, отглеждани |

| | | |
|---|---|---|
| | | в държавна институция, които трябва да бъдат интегрирани. Липса на толерантност у някои родители и ученици. Наличие на ЖП прелез в близост до училището поражда притеснение у родителите и те предпочитат други училища. Трайната безработица води до емиграция но млади семейства с деца в училищна възраст. |
| Технологически фактори | Внедрени са съвременни технически средства за управление, обучение и комуникации. | Липса на средства за закупуване на по-съвременни технически средства за провеждане на образователния процес и обновяване на вече остарелите такива. |
| Трудови ресурси | Наличие на свободни висококвалифицирани педагогически кадри на трудовия пазар. | Компетентностите на някои от кадрите не съответстват на новите изисквания на образованието. |
| Финансови ресурси | Редовно финансиране. Работа по програми и проекти. | Въведена система за делегирани бюджети. Нисък стандарт за един ученик. Несъобразеност на стандартите с броя на учениците в училището като цяло. Ниско заплащане труда на учителите и служителите в училището. |
| Законодателство | Децентрализация на правомощията. Разработване и утвърждаване на програми за развитие на средното образование. | Постоянни изменения в нормативната уредба. Голям обем нормативни актове, без конкретни указания по прилагането им. Задължение по прилагане на специфични норматив-ни актове, непряко касаещи системата на образованието. |

**Изводи:** Последствията за училището от слабите страни на икономическите фактори са: свиване разходната част от бюджета на училището; материална база в процес на осъвременяване; недостатъчна мотивация на учителите за отговорно и съзнателно отношение към професионалните им задължения.

*Актуалното състояние на външните фактори води до прогнозата, че може да запазят негативното си въздействие и през следващите години.*

**Анализ на заобикалящата среда и взаимодействие с извънучилищни институции, организации и партньори**

IV ОУ ”Д. Дебелянов” е едно от най-старите основно училище в гр. Благоевград. Има свой облик и традиции. Като положителен се очертава фактът, че училището е разположено в тих и спокоен квартал. Пътният трафик не е натоварен, което е улеснение както за учениците, така и за родителите им.

Работата с родителите на учениците се осъществява по време на родителски срещи и индивидуални разговори с тях при възникнали проблеми. Класните ръководители поддържат постоянна и своевременна връзка с родителите на учениците и до голяма степен са запознати със семейната среда, в която те растат.

В IV ОУ ”Д. Дебелянов” има изградено училищно настоятелство, с което училищното ръководство работи много добре и поддържа непрекъсната връзка. Родителите имат възможност да се информират за случващото се в училището чрез училищния сайт.

Училището постоянно осъществява взаимодействия с институциите, от които пряко зависи финансирането и наблюдението на образователния процес в него:

- съвместна дейност с Община Благоевград, МОН, РИО – Благоевград;
- Партньорство с учебни заведения – ОДЗ №1 „Синчец”, ЮЗУ „Неофит Рилски”;
- взаимодействие с неправителствени организации, специализирани образователни звена - Ресурсен център и ДДЛРГ „Св. Николай Мирликийски – Чудотворец”, Училищно настоятелство; взаимодействие със синдикални организации.

**АНАЛИЗ НА ФАКТОРИТЕ НА ВЪТРЕШНАТА СРЕДА**

Най-голямото богатство на IV ОУ ”Д. Дебелянов” са неговите ученици – умни, талантливи, любознателни, възпитани, както и учителите, които ги обучават.

## 1. Ученици

В IV ОУ “Д. Дебелянов” – гр. Благоевград се обучават ученици от I до VIII клас от различни социални среди, с различна степен на социализация и личностно развитие, живеещи както в района на училището, така и извън него. През периода 2010-2014 година броят на учениците в училището се увеличава поради оптимизацията на училищната мрежа. Училището ни бе одобрено за средищно и по тази причина то привлече ученици от закритите училища в общината.

В училището се обучават 13 ученици със специални образователни потребности, за чийто образователен процес се грижи допълнително ресурсен учител. Като основен и съществен проблем в училището през последните години се очертава наличието на ученици от ромски произход и от ДДЛРГ „Св. Николай Мирликийски - Чудотворец“, чиято интеграция се осъществява изключително трудно.

Анализът на движението на учениците показва, че децата се преместват основно поради: прием след VII клас, смяна на местоживеене, семейни причини, напускане на страната.

През анализирания период има наложени наказания „забележка”, „дейности в полза на училището в свободните от учебни часове време“, „предупреждение за преместване в друго училище, „преместване в друго училище”. Причините за наложените наказания са свързани основно с неизвинени отсъствия на учениците от училище и нарушаване на Правилника за дейността на училището. Процентът наложени наказания и възпитателни мерки е малък спрямо общия брой ученици.

Средният годишен успех на училището през периода 2010 – 2014 г. е постоянна величина и е показател за трайно овладяване на учебното съдържание от повечето ученици. Наблюдава се тенденция към намаляване броя на учениците, носители на годишни слаби оценки. Повтарящи ученици през изминалите пет учебни години – трима.

Отчита се повишаване броя на отсъствията като цяло, в т. ч. и неизвинените, като основни носители на неизвинени отсъствия са учениците от ромски произход. Училищното ръководство и учителите търсят съдействието на родителите за преодоляване на проблема.

Работата за личностното развитие на учениците се реализира по отделните учебни предмети и в разнообразната извънкласна и извънучилищна дейност. Цялостната извънкласна дейност на учениците е една от най-силните страни на училището, а многобройните спечелени награди и грамоти от състезания и олимпиади са признание за труда на децата и техните учители. Постигнати са успехи в следните направления:

- подобрено е качеството на образователния процес, доказателство за което са постигнатите високи резултати в националното външно оценяване по много учебни предмети спрямо минали учебни години;

- въведена е целодневна организация на обучението от I до VI клас, което води до повишаване качеството на образованието и постиженията на учениците, както и до облекчение на родителите/настойниците;

- учениците участват успешно в областни кръгове на олимпиади и национални, състезания, конкурси и заемат призови места;

- значителни са постиженията на училището в областта на спорта – футбол, спортна гимнастика, таекуон-до, кик-бокс, плуване, баскетбол;

- за бъдещите първокласници всяка година се организира лятно училище с цел адаптиране на децата към училищния живот.

- работа по програми и проекти:

- Проект „Подобряване качеството на образованието в средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес”;
- Проект „С грижа за всеки ученик” - Модул „Осигуряване на допълнително обучение на учениците от прогимназиалния етап на основното образование за повишаване на нивото на постиженията им по общообразователна подготовка";
- НП „Училището – територия на учениците”, модул „Ритуализация на училищния живот;
- Проект „Квалификация на педагогическите специалисти“ по ОП „Развитие на човешките ресурси“;
- Национална програма „Модернизация на материалната база в училище„, Модул „Подобряване на училищната среда”;
- Национална програма „С грижа за всеки ученик“, модул „Осигуряване на допълнително обучение на учениците от прогимназиалния етап на

основното образование за повишаване на нивото на постиженията им по общообразователна подготовка“;

- Национална програма „На училище без отсъствия, мярка „Без свободен час” – за заместване на отсъстващи преподаватели;
- схема „Училищен плод“ към ДФ „Земеделие“.;
- Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, „Да направим училището привлекателно за младите хора”, Проект „С грижа за децата”;
- Проект „Жълт минзухар”.

**2. Педагогически и непедагогически персонал**

През учебната 2014/2015 година броят на педагогическите кадри е 28, а на непедагогическия персонал – 7. Училището се управлява от директор. Разпределението на учителите по длъжности е както следва:

главен учител – 1
старши учители - 13
учители – 2
старши възпитатели – 1
възпитатели – 2
младши възпитатели – 7
логопед – 1.

Налице е тенденция за увеличаване на педагогическия персонал поради намаляване броя на учениците в училището.

Педагогическият колектив се състои от правоспособни и квалифицирани учители, голямата част от които са с дългогодишен стаж и опит в системата на образованието, а младите специалисти се отличават с подчертан ентусиазъм и инициативност. Разпределението на учителите и възпителите по образование е, както следва:

- с образователна степен „магистър” – 26
- с образователна степен „бакалавър” – 2
- I ПКС – 2
- II ПКС – 6
- III ПКС – 1
- СДК - 10

В училището има две синдикални структури, които оказват положително влияние при регулиране на трудовите отношения с директора на училището. Същите участват при разработване на вътрешноучилищни правилници, правила и процедури.

**3. Материална и учебно-техническа база**

IV ОУ ”Д. Дебелянов” се помещава в основна сграда на 3 етажа и две прилежащи към нея пристройки. В основната сграда са поместени класни стаи на паралелките, компютърни кабинети, медицински кабинет, кабинет на логопеда, кабинет на ресурсния учител, игротека, театрално студио, библиотека, учителска стая, стая за отдих и самоподготовка на учителя и стаи на администрацията. В едната пристройка се намира голям и добре оборудван физкултурен салон, а в другата – реновиран ученически стол.

В двора на училището има многофункционална спортна площадка, изградена изключително със собствени средства и труд и дарения от жителите на кв. Грамада и Благоевград – БТ АД.

IV ОУ ”Д. Дебелянов” разполага с отлична материална база, обновена в последните години по проект „Подобряване качеството на образованието в средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес”.

На преподавателите е осигурен непрекъснат достъп до интернет и технически средства за обезпечаване на образователно-възпитателния процес. Основен проблем е, че част от компютрите са морално остарели и е необходима тяхната подмяна.

За учениците от I до VII клас включително се осигуряват безплатни учебници за задължителна подготовка, а за учениците от начален етап и учебни тетрадки.

Необходимата училищна и учебна документация се осигурява своевременно и в срок. Функционира и непрекъснато се актуализира интерактивен училищен сайт, който осигурява допълнителни възможности за взаимодействие и обмен на информация между учители, ученици и родители. С цел опазване живота и здравето на ученици и персонал, както и на училищното имущество е осигурен СОТ, финансиран от училищния бюджет; изградена е вътрешна електронна система за видеонаблюдение с общинско финансиране и външно, финансирано от бюджета на училището.

Училището е с подменена дограма и се отоплява на газ, което решава проблема с топлината в класните стаи през зимния период.

**4. Финансиране**

IV ОУ ”Д. Дебелянов”, като общинско училище се финансира чрез утвърдения единен разходен стандарт за един ученик за съответната финансова година от държавния бюджет чрез бюджета на Община Благоевград. Училището е на делегиран бюджет.

Финансови средства училището получава и чрез разработване и реализиране на национални и европейски програми и проекти. През последните години училището с успех реализира работата си по следните проекти:

- Проект „Подобряване качеството на образованието в средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес”;
- Проект „С грижа за всеки ученик” - Модул „Осигуряване на допълнително обучение на учениците от прогимназиалния етап на основното образование за повишаване на нивото на постиженията им по общообразователна подготовка";
- НП „Училището – територия на учениците”, модул „Ритуализация на училищния живот;
- Проект „Квалификация на педагогическите специалисти“ по ОП „Развитие на човешките ресурси“;
- Национална програма „Модернизация на материалната база в училище„, Модул „Подобряване на училищната среда”;
- Национална програма „С грижа за всеки ученик“, модул „Осигуряване на допълнително обучение на учениците от прогимназиалния етап на основното образование за повишаване на нивото на постиженията им по общообразователна подготовка“;
- Национална програма „На училище без отсъствия, мярка „Без свободен час” – за заместване на отсъстващи преподаватели;
- схема „Училищен плод“ към ДФ „Земеделие“.
- Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, „Да направим училището привлекателно за младите хора”, Проект „С грижа за децата”.
- Проект „Жълт минзухар”

**Изводи:** Въпреки отрицателното въздействие на външните фактори върху развитието на училището, педагогическият колектив с подкрепата на училищното настоятелство се стреми с всички възможни начини и средства да компенсира неблагоприятните последствия. Необходимо е да се работи за масово популяризиране дейността на училището (чрез медиите – електронни, вестници и др.) и постиженията на учениците му.

*Приоритет в дейността на училището трябва да бъде осъществяване на качествено оразование, повишаване броя на учениците, повишаване ефективността на управление, постигане оптимална пълняемост на паралелките.*

# SWOT-анализ

## Вътрешна среда

1. **Положително влияние - силни страни**
   - ✓ високи резултати и постижения на учениците при участието им в извънкласни, извънурочни и извънучилищни дейности (олимпиади, състезания, конкурси, кандидатстване след седми клас);
   - ✓ съобразяване с интересите и потребностите на учениците;
   - ✓ целенасочена допълнителна работа за развиване заложбите и способностите на учениците;
   - ✓ приемственост детска градина/първи клас;
   - ✓ целодневно обучение и възпитание на учениците от I до VI клас;
   - ✓ целогодишно осигуряване на условия за ученически отдих и туризъм;
   - ✓ взаимоотношения „учител-ученик” - белязани с активност, доверие, подкрепа и добронамерена критика;
   - ✓ квалифициран човешки ресурс;
   - ✓ увеличаване броя на педагогическите специалисти
   - ✓ наличие на специалист - логопед;
   - ✓ наличие на ресурсен учител;
   - ✓ качествено преподаване и систематично използване на обратната връзка за оптимизиране на процеса на обучение;
   - ✓ отговорно отношение на учителите към работния процес и служебните задължения;
   - ✓ разнообразен и използван по предназначение потенциал от знания и способности на всички членове на колектива;
   - ✓ конструктивни работни взаимоотношения;
   - ✓ регулиран и ефикасен вътрешен информационен поток;
   - ✓ ясно регулирани компетентности на органите на управление (педагогически съвет, методически обединения);
   - ✓ ефикасни взаимодействия при външни контакти;
   - ✓ редовна обмяна на мнения и информация със социалните партньори (родители, служби, социални звена и др.);
   - ✓ конструктивни отношения с родителите;
   - ✓ работещо училищно настоятелство;
   - ✓ едносменен режим за учениците от прогимназиален етап;
   - ✓ дейности, осигуряващи приемственост четвърти/пети клас;

- ✓ благоприятно местоположение;
- ✓ компютърни кабинети;
- ✓ медицински кабинет;
- ✓ библиотека с богат фонд;
- ✓ обновени класни стаи;
- ✓ реновиран училищен стол;
- ✓ театрално студио;
- ✓ игротека;
- ✓ стая за отдих и самоподготовка на учителя;
- ✓ просторен и добре оборудван физкултурен салон;
- ✓ многофункционална спортна площадка;
- ✓ сгради и инфраструктура, оптимално пригодени за учебна дейност.

2. **Отрицателно влияние - слаби страни**

- ✓ малък брой ученици в училището като цяло и в някои паралелки;
- ✓ заплати, несъобразени с пазара на труда;
- ✓ липса на помощник-директор;
- ✓ недостатъчни финансови средства за провеждане на извънурочни и извънкласни дейности;
- ✓ частично морално остарели компютри.

## Външна среда

**1. Възможности:**

- ✓ популяризиране дейността на училището с различни средства – местни и електронни медии, срещи с обществеността, училищен сайт, социални електронни мрежи и др.;
- ✓ осъществяване на взаимодействие с детските градини в близост до училището;
- ✓ провеждане на вътрешноучилищни квалификационни форми (дискусии, форуми, работа в групи, споделяне на опит и др.);
- ✓ разработване и реализиране на вътрешноучилищни, национални и европейски проекти;
- ✓ разширяване на връзките с НПО и други организации и институции с цел реализиране на партньорски проекти и съвместни инициативи;
- ✓ организиране на кампании за дарения на средства в полза на училището;
- ✓ включване на родителите в училищни инициативи и съвместни дейности.

2. **Опасности**:

- ✓ намаляване броя на учениците;
- ✓ наличие на социокултурни различия между учениците;
- ✓ негативно отношение на обществото към образованието;
- ✓ изменения в законодателството;
- ✓ отказ на общината да подпомага финансирането за превозването на децата от близките села и от други квартали;
- ✓ нарастване на административните изисквания към училището от страна на МОН и други институции.

Следваща стъпка след SWOT-анализа е така нареченият **разширен SWOT-анализ**, в който се разглеждат различните стратегии за управление на комбинации от вътрешни и външни фактори:

| **SWOT анализ** | | **Вътрешна среда** | |
|---|---|---|---|
| | | **Плюсове (S)** | **Минуси (W)** |
| **Външна срада** | **Възможности (O)** | *S-O-Стратегия - офанзивна*: максимално използване на възможностите за реализация на добрите страни. | *W-O-Стратегия - адаптивна*: преодоляване на слабостите, създаване на нови възможности, възстановяване на силните страни. |
| | **Опасности (T)** | *S-T-Стратегия - отбранителна*: използване на плюсовете за елиминиране на опасностите | *W-T-Стратегия на оцеляване*: постигане на обрат или коренна промяна |

Поради виждането, че концентрирането само в една стратегия води да известно безсилие в стратегическия мениджмънт, смятаме че най-удачно е обляганeто на различни видове стратегии, като се ръководим от техните силни страни и свеждаме до минимум последствията от опасностите, които крият.

Подготвената от нас стратегия и базирана на следните основни видове:

- ✓ **дизайн – училище (The Design School) –** училище на проектирането с баланс между вътрешни и външни възможности.
- ✓ **учещо се училище (The Learning School)** – училището е учеща се организация за справяне със ситуациите.
- ✓ **Училище на трансформирането (на промяната)** – характеризира се със стабилност, прекъсвана с драматични скокове.

**Изводи:** Всеобщо схващане е, че в българското образование обучението в училище се базира на усвояване на знания по т. нар. основни предмети. Но все по-често установяваме дефицити в уменията на децата да общуват помежду си и да се справят с проблемите, т. е. в социалните им умения. Според психолозите „емоционалната интелигентност” е по-значима от общата интелигентност за успеха на хората в живота. Определението на термина е: съпричастност, съдействие, способност за убеждаване, постигане на консенсус и „разпознаване” чувствата на околните, контролиране на собствените емоции и импулси, постигане на спокойствие, вяра и увереност в себе си дори при наличието на проблеми.

**Каква е днешната реалност в училище?**

- ➢ атмосфера на съревнование между децата;
- ➢ бележкарство;
- ➢ незачитане авторитета на учителя;
- ➢ стремеж към лидерство;
- ➢ незачитане мнението на другите;
- ➢ агресивност;

- нежелание да се поема отговорност.

**Какво искаме да постигнем?**

- атмосфера на доверие, уважение и толерантност;
- самостоятелност и отговорност;
- увереност и компетентност;
- желание за съвместна работа и взаимопомощ.

Необходимо е да преосмислим визията и мисията на българското училище и да подчиним учебно-възпитателната дейност на тези по-висши цели. Образованието трябва да бъде процес на личностно развитие и подготовка на младия човек за социални изяви, диалог и сътрудничество на основата на зачитането на човешките права, на изградена лична морална позиция, на познаване и спазване законите на нашата държава и механизмите и принципите на българската демокрация.

## IV. МИСИЯ НА ЧЕТВЪРТО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ДИМЧО ДЕБЕЛЯНОВ”, БЛАГОЕВГРАД. ЦЕННОСТИ

1. Поддържане на високо качество и ефективност на цялостния образователен процес в съответствие с изискванията на ЗПУО и „Европа 2020“, както и на всички поднормативни актове, за да отговорим на предизвикателствата на времето, в което живеем.
2. Предлагане на обучение, възпитание и социализация на ученици от I до VII клас с възможности за интеграция и грижи за деца със специални образователни потребности в една творческа среда.
3. Осигуряване на общообразователна подготовка по съответните държавни образователни изисквания.
4. Образователните продукти и услуги, които предлага училището дават възможност на учениците като вътрешни потребители да могат да удовлетворяват своите потребности и да се реализират.
5. Придобиване на солидни знания при изучаване на информационните технологии и тяхното практическо приложение в целия образователен процес.
6. Спечелване и успешна реализация на различни национални и международни проекти.
7. Изграждане на стабилни партньорства и на взаимоотношения на толерантност и разбирателство.
8. Възпитаване и изграждане на необходимите социални умения на младите хора за общуване и правилно поведение в обществото.
9. Да изградим личности, възпитани в дух на родолюбие и патриотизъм, с модерно виждане за света и с висока степен на конкурентоспособност, така че да превърнем България в просперираща европейска държава.
10. Развиване и поддържане на физическата дееспособност и подготовка за активен и здравословен начин на живот.

Училището е едно малко модулно общество, чиято мисия е не само да обучава подрастващите, а преди всичко да подготви младия човек за живота. Като такова то трябва да формира у учениците национални и общочовешки добродетели, толерантност

и уважение към гражданските права и отговорности, противодействие срещу проявите на агресия и насилие. С колкото и модерни технологии и интригуващи области на знание да разполага то, дейността му не би била пълноценна, ако не успява да удовлетвори по-висшите потребности на децата: от сигурност и принадлежност, от съпричастност, от възможност за себеактуализация.

**Нашите общи ценности** по отношение осигуряването на закрила на детето са:

- ✓ осигуряване на съвременно, актуално и качествено образование;
- ✓ съответствие на образователния процес с реалните потребности на различните групи деца и ученици;
- ✓ гарантиране на равен достъп до образователни дейности за всички ученици от училището;
- ✓ създаване на условия за разгръщане талантите на всяко дете;
- ✓ постоянно повишаване квалификацията на учителите.

## V. ВИЗИЯ

### 1. Специфика на училището с оглед условията за организиране и провеждане на учебно-възпитателната работа.

Четвърто основно училище „Димчо Дебелянов”- Благоевград се намира в квартал „Грамада” на общинския център. Известната откъснатост от града създава специфични условия за работата ни. По-голямата част учениците на училището са жители на кв. „Грамада”.

През последните години в IV ОУ успешно привлича ученици от околните села - с. Бело поле, с. Покровник, с. Лешко, с. Логодаш, с. Рилци, с. Селище, с. Дренково, с. Зелен дол, с. Българчево и с. Падеш. В училището се обучават и деца от ДОВДЛРГ, както и от централна градска част и кварталите Струмско и Еленово . От шест години е въведена целодневна организация на обучение за учениците от I до VII клас. Всичко това води до някои специфични особености в нашата работа, а именно:

1.1. Нужно е да се обхванат всички ученици от квартала, подлежащи на обучение.

1.2. Да не се допуска да отпадат ученици от системата на образованието.

1.3. Да се продължи привличането към обучение в IV ОУ на ученици от цитираните горе селища.

1.4. Въведената целодневна организация на учебния процес да насърчава учениците в развитието на умствените и творчески способности и да улеснява техните родители.

1.5. Постигането на качествен образователен процес ще бъде реализирано с помощта на висококвалифицирани педагози, които имат съвременно мислене и могат успешно да приложат стандартите на новия ЗПУО.

1.6. С автономията, която ни позволява новият ЗПУО, ние ще разработим съвременни програми за факултативни и избираеми форми за придобиване на компетентности в съответствие с потребностите и интересите на учениците.

1.7. Ще приложим различните форми на обучение, заложени в новия ЗПУО с цел да отговорим на потребностите и да дадем достъп до образование, както и за да предотвратим преждевременно отпадане и ранно напускане на училище.

1.8. Ще продължим да изграждаме и модернизираме учебната и спортната база за постигане на заложените в нашата мисия приоритети.

1.9. С цел да отговорим на изискванията за създаване на приобщаващо и подкрепящо образование, ще осигурим екип от висококвалифицирани специалисти: ресурсен учител, логопед - екип, който ще направи оценка и ще осъществи допълнителна подкрепа на деца и ученици, имащи необходимост от приобщаване и социализация.

1.10. Ще изработим и ще се ръководим от Етичен кодекс на училищната общност, в създаването на който участват ПС, Обществеият съвет и Училищното настоятелство.

1.11. Ще продължим да осъществяваме целодневна организация на учебния процес като инструмент за превенция на отпадане от училище, за осигуряване на специализирана помощ при подготовката, за развиване на таланти и удовлетворяване на потребности и интереси.

!!!! 1.12. В следващия **4-годишен** период ще продължим да изграждаме навици за здравословен начин на живот, като запазим целодневната лекарска грижа, както и традиционни форми като: „Здравословен понеделник“, „Училищен плод“.

!!!!!1.13. Във връзка със сто и двадесетгодишнината на училището ни ще бъде...

**2. Ценности на училището:**

1. Съхраняване на живота и здравето на учениците и персонала.
2. Съблюдаване на законността.
3. Зачитане правата на учениците и персонала.
4. Безопасност на учениците и персонала.
5. Създаване на възможности за личностно развитие и подобряване качеството на живот и дейности на учениците и персонала.
6. Гражданска възпитаност, принос към обществото и обществения живот.
7. Толерантност и уважение към учениците с различна култура и религия.
8. Удовлетворение от живота в училище.
9. Поддържане на добри комуникации и общуване с родители и потребители.
10. Грижа за училищната и околната среда.
11. Недопускане на агресия и насилие.
12. Конструктивно решаване на проблеми.
13. Привличане на висококвалифициран и отговорен педагогически персонал.
14. Реализиране на национални програми и проекти, допринасящи за облика на училището като един духовен, интелектуален, морален, социален и емоционален център за развитието на учениците.

**3. Стратегически цели на училището:**

1. Оптимална подготовка на учениците по ДОИ.
2. Мениджмънт на качеството: качествено учене, качествено преподаване, качествен процес на обучение и качествени резултати от обучението.
3. Въвеждането на целодневната организация на учебния процес подобрява качеството на образованието, като включва пълния образователен цикъл (задължителна подготовка, задължително-избираема подготовка, свободно-избираема подготовка, самоподготовка, отдих и игри, хранене) за постигане на

общодостъпно базисно знание, основано на принципите на справедливост, толерантност и перспективност.

4. Утвърждаване престижа на училището.
5. Интегриране на информационните и комуникационни технологии като средство за подготовка и провеждане на процеса на образование и обучение. Въвеждане на мултемедийна техника.
6. Създаване на битови условия за нормален учебен процес – мобилни и функционални класни стаи.
7. Стимулиране на полезните инициативи на ученици и персонал.
8. Конструктивни отношения с ръководните институции.
9. Осигуряване на условия за повишаване квалификацията на педагогическия персонал в контекста на учене през целия живот.
10. Поддържане и развитие на културата на училището.
11. Удовлетворянане на потребности през свободното време на учениците.
12. Ефективно взаимодействие с потребители, родители, НПО и др.
13. Задълбочаване взаимодействието с предучилищния сектор по приемствеността детска градина – начално училище.
14. Работа с изоставащите и проблемни ученици.
15. Интегриране на деца със специални образователни потребности.
16. Интегриране на деца от ромски произход.
17. Добра организация за изхранването и превозването на учениците от селата до училището и обратно.
18. Създаване на чувство за принадлежност към училището на учениците и на всички членове на колектива.
19. Работа по защитата на проекти, подобряващи материалната база и учебно-възпитателния процес с участие на учители и ученици.
20. Активно участие на родителската общественост и училищното настоятелство в решаване проблемите на училището.

**4. Мотиви за работата:**

1. Повишаване на резултатите от учебно – възпитателната работа в училище.
2. Подобряване на материално-техническата база в училището.
3. Поддържане на конструктивен климат и благоприятна атмосфера в училището.

Задачата на ръководството и членовете на колектива на училището е да постави учебно – възпитателната работа в контекста на най-добрите постижения на българските традиции в образованието и на съвременните европейски изисквания. Това изисква много воля, целенасочена работа и решителност от колектива. Целите, които си поставяме, са записани в годишния план на училището и са приети и обсъдени на Педагогически съвет.

| **VI. СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТИ, НАПРАВЛЕНИЯ И** | **Направления** | **Стратегически цели** |
|---|---|---|

| **ЦЕЛИ Приоритети** | | |
|---|---|---|
| Осигуряване на качествено образование | Учебно-възпитателна дейност | Стратегическа цел 1: Повишаване качеството и ефективността на образователно-възпитателния процес чрез прилагане на личностно-центриран подход за стимулиране развитието на интелектуално-творческите способности и потенциала на всеки ученик |
| Гъвкаво ръководство и функционална организация | Мениджмънт на училището и класното ръководство | Стратегическа цел 2: Повишаване ефективността на управлението на училището |
| Съвременна и стимулираща образователна среда | Взаимодействие с икономически и социални партньори | Стратегическа цел 3: Привличане на ресурси от външната среда |
| Ергономичен, естетичен и функционален дизайн на училището | Материално-техническа база | Стратегическа цел 4: Повишаване нивото на материалната и технологичната обезпеченост на образователния процес |

## VII. СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

| **Стратегически цели** | **Специфични цели** | **Очаквани резултати** |
|---|---|---|
| Стратегическа цел 1:<br><br>Повишаване качеството и ефективността на образователно-възпитателния процес чрез прилагане на личностно-центриран подход за стимулиране развитието на интелектуално-творческите способности и потенциала на всеки ученик | 1.1. Обучението и възпитанието да отговарят на актуалните изисквания на променящата се социокултурна действителност. | Интегрирани ученици с „различия” – деца със СОП, ученици от други етноси и националности, деца от социално слаби семейства, деца, оглеждани в държавни институции и др. |
| | 1.2. Удовлетворяване образователните потребности на учениците. Създаване на възможности за разгръщане личния интелектуален потенциал и специалните способности на подрастващите. | Формирани навици и умения за учене, саморазвитие и самоусъвършенстване. Повишена успеваемост на учениците, които срещат трудности при усвояването на учебното съдържание. Създадени възможности за |

| | | |
|---|---|---|
| | | извънкласни дейности по интереси в сферата на науката, изкуствата и спорта. |
| | 1.3. Формиране на стремеж у учениците към развитие и усъвършенстване. | Активно участие на учениците в училищни, регионални, национални и международни състезания, конкурси и проекти. |
| | 1.4. Осигуряване на професионална насоченост и подготовка за живота. | Усвоени знания за професиите и възможностите за продължаване на обучението след VII или VIII клас.<br>Усвоени социални умения за общуване, вземане на решения, поемане на отговорност.<br>Ефективно здравно и гражданско образование в училище. |
| | 1.5. Запознаване с националните традиции и общочовешките ценности и формиране на трайни убеждения за зачитането им. | Формирани качества у учениците: родолюбие, уважение и зачитане на националните символи, националните празници и съпричастност към глобалните проблеми на човечеството, толерантност, отговорност и др. |
| | 1.6. Възпитаване на учениците в духа на демократичните принципи на гражданското общество. | Активна работа на учениците и родителите. |
| | 1.7. Оптимизиране превантивната дейност по отношение на сериозните обществени проблеми: нарастващата агресия сред децата, зависимостите, СПИН, трафика на хора и други опасни тенденции. | Сведен до минимум брой на противообществените прояви.<br>Съвместни дейности – семинари, дискусии и тренинги – със съответните органи и организации. |
| Стратегическа цел 2: Повишаване ефективността на управлението на училището | 2.1. Оптимизиране на взаимодействието между ученици, учители, ръководство, родители, държавни институции и неправителствени | Подобрено качество на интеракцията ученици – учители – родители.<br>Продуктивни съвместни дейности с държавни институции и |

| | | |
|---|---|---|
| | организации в търсене гражданското измерение на образованието. | неправителствени организации. |
| | 2.2. Утвърждаване на училището като образователна и културна институция. | Увеличен брой на учениците, съответно - на учителите. |
| | 2.3. Осигуряване на спокойна и защитена атмосфера за учене, работа и общуване. | Непрекъснат режим на външно и вътрешно видеонаблюдение.<br>Спазване правилника за дейността на училището от всички участници в образователния процес.<br>Ефективна организация и комуникация. |
| | 2.4. Осигуряване на възможности за личностна изява, инициативност и творчество. | Организирани училищни кръгове на олимпиади, състезания, конкурси и други извънкласни дейности. |
| Стратегическа цел 3: Привличане на ресурси от външната среда | 3.1. Разработване и реализиране на проекти. | Спечелени национални и европейски проекти. |
| | 3.2. Финансиране чрез национални програми. | Максимално ефективно обновяване на образователната среда чрез програмното финансиране. |
| | 3.3. Осигуряване на собствени приходи | Помещения, отдадени под наем. |
| | 3.4. Осигуряване на приходи от дарения | Благотворителни акции и базари.<br>Участие на училищното настоятелство, персонала на училището и родителската общност в закупуване на учебните помагала и за реализиране на тържественото отбелязване на 120-годишния юбилей на IV ОУ. |
| Стратегическа цел 4: Повишаване нивото на материалната и технологичната обезпеченост на образователния процес | 4.1. Подобряване външната и вътрешната материална среда на училището. | Обновяване на класните стаи на третия етаж при увеличаване броя на учениците и паралелките.<br>Оборудване на допълнителни стаи за отдих и игри за учениците по проекта за целодневна |

| | | |
|---|---|---|
| | | организация на обучението. |
| | 4.2. Обновяване на учебно-техническите средства. | Осъвременяване на част от компютрите и закупуване на съвременен мултимедиен проектор. |

## VIII. МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

Всяка специфична цел води до поредица от мерки, а към всяка мярка се предвиждат серия от дейности, които трябва да бъдат извършени, за да се реализират стратегическите цели. В годишния план на училището се конкретизира механизмът за изпълнение, сроковете и отговорниците.

| **Специфични цели** | **Мерки** | **Дейности** |
|---|---|---|
| 1.1. Обучението и възпитанието да отговарят на актуалните изисквания на променящата се социокултурна действителност. | Повишаване квалификацията на учителите и придобиване на нови компетенции и умения. | Използване на адаптивни към променящите се изисквания на младите хора методи и форми на обучение: тренинги, състезания, проекти и др.<br>Непрекъснато усъвършенстване уменията на учителите по отношение новите технологии и тенденции в образованието. |
| 1.2. Удовлетворяване образователните потребности на учениците. Създаване на възможности за разгръщане личния интелектуален потенциал и специалните способности на подрастващите. | Организиране на преподаването и управлението на паралелката в съответствие с личностно-центрирания подход. | Проучване интересите и потребностите на учениците по отношение на обучението им.<br>Проучване на учениците със затруднения в обучението и провеждане на консултации с тях. |
| 1.3. Формиране на стремеж у учениците към развитие и усъвършенстване. | Организиране на форуми за изява на талантливи ученици.<br>Мотивиране на учениците за съзнателно и активно участие в урочни, извънурочни, класни, извънкласни и извънучилищни организационни форми. | Организиране на концерти, конкурси, базари и други дейности, където учениците могат да изявят способности и дарби.<br>Активно участие в научни форуми и спортни турнири.<br>Участие в регионални, национални и международни форуми: олимпиади, конкурси, |

| | | |
|---|---|---|
| | | спортни състезания и др. |
| 1.4. Осигуряване на професионална насоченост и подготовка за живота. | Повишаване практическата насоченост на обучението и възпитанието. | Организиране на срещи на учениците от VII и VIII клас с преподаватели от професионалните гимназии.<br>Осигуряване на лектори за провеждане на беседи по теми, свързани с БДП, Гражданска защита и здравно образование. |
| 1.5. Запознаване с националните традиции и общочовешките ценности и формиране на трайни убеждения за зачитането им. | Пълноценно използване възможностите на учебните часове от ЗП и ЗИП, както и на извънкласните форми за възпитаване на уважение към националните традиции и общочовешките ценности. | Отбелязване на националните празници с подходящи дейности: шествия, викторини, конкурси, спортни празници и др.<br>Формиране на екологична култура у учениците чрез инициативи, свързани с опазване на околната среда: акции за събиране на стара хартия; акции за почистване двора на училището и прилежащите площи; конкурси за литературни творби и рисунки. |
| 1.6. Възпитаване на учениците в духа на демократичните принципи на гражданското общество. | Реализиране на гражданско образование и възпитание. | Да се обърне внимание на гражданското образование и ролята на всеки ученик в европейското гражданско общество в часовете по Роден край, Околен свят, Човекът и обществото, География и икономика и История и цивилизация, както и в часа на класа.<br>Преподавателите да са съобразяват с ДОИ на програмите по „Гражданско образование”. |
| 1.7. Оптимизиране превантивната дейност по отношение на сериозните обществени проблеми: нарастващата агресия сред децата, зависимостите, СПИН, трафика на хора и | Превенция на агресията. | Включване в темите за часа на класа на уроци, свързани с превенция на зависимостите и детската агресия.<br>Реализиране на семинари, дискуси и итренинги със |

| | | |
|---|---|---|
| други опасни тенденции. | | съответните органи и организации. |
| 2.1. Оптимизиране на взаимодействието между ученици, учители, ръководство, родители, държавни институции и неправителствени организации в търсене гражданското измерение на образованието. | Подобряване организацията на образователния процес, координацията между участниците в него. Делегиране на права и отговорности. Привличане на училищните общности в процеса на вземане на управленски решения – персонал, ученици, училищно настоятелство. | Провеждане на тематични родителски срещи според потребностите и интересите на родителите. Провеждане на срещи по класове съвместно с родители, ученици, учители и училищно ръководство. Провеждане на работни срещи в рамките на методическите обединения или в друг тип групи за обмяна на добри практики. Участие на родителите в планиране извънкласните дейности на класа. Създаване на форум към сайта на училището, където родителите да имат възможност да споделят впечатления и препоръки. |
| 2.2. Утвърждаване на училището като образователна и културна институция. | Оптимизиране приема и задържането на учениците. Провеждане на рекламни кампании. | Популяризиране на училищните дейности чрез постоянен контакт с местните печатни и електронни медии. Периодично обновяване уеб-сайта на училището с информация и снимки от всички актуални събития в училищния живот. |
| 2.3. Осигуряване на спокойна и защитена атмосфера за учене, работа и общуване. | Осигуряване на ред и стриктен пропускателен режим. | Поддържане на външното и вътрешното видеонаблюдение. Периодично запознаване на ученици и родители с промените в Правилника за дейността на училището и с предвидените последствия при неспазването му. Контрол върху учениците за спазването на Правилника за дейността на училището. Оптимална организация на дежурствата на ученици и учители с цел осигуряване на ред в образователния процес. |

| | | |
|---|---|---|
| 2.4. Осигуряване на възможности за личностна изява, инициативност и творчество. | Проучвания по отношение интересите и желанията на учениците и родителите за участие в избираеми дейности. | Организиране на училищни кръгове на олимпиади, спортни състезания, тържества.<br>Подготовка за предстоящия 120-годишен юбилей на IV ОУ. |
| 3.1. Разработване и реализиране на проекти. | Избор на комисия за разработване на проекти и участие в европейски и национални програми за развитие на образованието. | Разработване на проекти за подобряване на външната среда и интериора в класните стаи и учебни кабинети. |
| 3.2. Финансиране чрез национални програми. | Привличане на партньори за участие в национални програми и проекти. | Проект „Подобряване качеството на образованието в средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес”;<br>НП „Информационни и комуникационни технологии в училище“;<br>НП „Училището – територия на учениците“;<br>НП „С грижа за всеки ученик“;<br>НП „На училище без отсъствия“ и др. |
| 3.3. Осигуряване на собствени приходи. | Търсене на различни възможности за реализиране на собствени приходи според ситуацията. | Отдаване на помещения под наем.<br>Организиране на акции за предаване на вторични суровини. |
| 3.4. Осигуряване на приходи от дарения. | Стимулиране генерирането на идеи за осигуряване на приходи от дарения. | Стимулиране на доброволчеството и благотворителността чрез организиране на училищни кампании за даряване средства на нуждаещите се. |
| 4.1. Подобряване външната и вътрешната материална среда на училището. | Ремонтиране на помещения.<br>Подобряване и модернизиране на вътрешното обзавеждане на класните стаи, кабинетите, учителската стая и административните помещения. | Оборудване на допълнителни стаи за отдих и игри за децата, които се обучават целодневно.<br>Периодично обновяване интериора на класните стаи.<br>Обновяване на класните |

| | | |
|---|---|---|
| | Модернизиране на дидактическите пособия. | стаи на третия етаж при увеличаване броя на учениците и паралелките<br>Стриктно спазване на инструкциите за поддържане на добра хигиена и въвеждане на система за ежедневен контрол и отчет.<br>Стриктно спазване на инструкциите за безопасност на труда и противопожарна охрана. |
| 4.2. Обновяване на учебно-техническите средства. | Осъвременяване на компютърната техника, периферните устройства и софтуера. | Осъвременяване на част от компютрите и закупуване на съвременен мултимедиен проектор.<br>Обогатяване фонда на училищната библиотека. |

## IX. МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ

Мониторингът (или наблюдението) осигурява предимно информация за дейностите, ресурсите, продуктите и преките резултати и отчасти – за ползите от дейността, докато в процеса на оценка се преосмисля цялата информация с фокус върху ефекта, постиженията и ефикасността. Мониторингът се възприема по-скоро като продължаваща, постоянна дейност, докато оценката е по-скоро епизодична и периодична.

Мониторингът и оценката винаги следва да се базират на индикатори, утвърдени предварително, които показват не само какво се прави, но преди всичко – какво е постигнато за определен период.

Индикаторите са критерии за измерване на успеха. При формулирането на индикаторите се определя какво точно ще се наблюдава и как, включително какви са източниците на информация за всеки индикатор. Трябва да е ясно каква информация трябва да е налична, доколко ще бъде достъпна, за да може да се измерват индикаторите.

Стандартният принцип при определяне на индикаторите е ККВ, т. е. Количество (обхват, размер, колко), Качество (вид, характер на промяната) и Време.

Индикаторите трябва да бъдат обективно измерими, с ясно определени начини и средства за верифициране на информацията. В практиката най-често се използват два основни типа индикатори:

- ✓ индикатори за процеса: измерват до каква степен сме извършили дейността;
- ✓ индикатори за ефекта: измерват успеха и ползите от дейността.

Провеждане на мониторинг за степента на реализиране на стратегията посредством:

- ✓ периодично събиране и отчитане на определена информация по различните дейности, залегнали в стратегията;

- ✓ съпоставяне между планираните цели и реално постигнатото състояние на управлението на образователните дейности;
- ✓ своевременно осъществяване процесите на промяна в съответствие с потребностите на училищната среда.

По отношение процеса на мониторинг и оценка в годишния план за 2015/2016 учебна година на училището се предвижда кой ще изпълнява дейностите, с каква честота, и как ще се публикуват – популяризират или използват постигнатите резултати и напредък.

## X. ФИНАНСОВА РАМКА

Изготвянето на бюджета на училищната образователна стратегия има за цел да се определят:

• величината на финансовите ресурси, които трябва да се осигурят за нормалната реализация на стратегията през целия прогнозен период;

• разпределението на финансовите средства по години в съответствие с потребностите на предвидените дейности по стратегията;

• източниците на необходимите финансови ресурси – местни, републикански, други, основанията за тяхното придобиване и насоките на използването им.

Осигуряването на финансовите средства за реализация на училищната стратегия се нуждае от цялостен анализ на съществуващите източници за финансиране. Двата основни източника на финансиране са:

- ✓ републиканският бюджет, от който се получават средствата по линията на държавно делегираните дейности и средствата за капиталови разходи, и местните източници.
- ✓ Допълнителни източници на финансиране: програмна и проектно финансиране; собствени приходи; дарения.

## XI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Така формулираните направления за работа по приоритети в контекста на социално-превантивната дейност на българското училище ще бъдат ефективни и ще дадат очакваните резултати, ако са съобразени с потребностите на съвременния ученик. От тях ще изведем респективно изискванията към съвременното училище и съвременното образование:

- ✓ Задоволяването на **физиологичните потребности** на училищно равнище означава добра хигиена на умствен труд, удобни условия за реализация на учебния процес и по-качествено изградено училищно пространство.
- ✓ **Потребността от сигурност** се изразява във физическата и психическата сигурност на младия човек и в организиране на училищните ситуации чрез диалог без заплахи, репресивни методи и стрес.
- ✓ **Потребността от принадлежност** следва да се изрази в положителен климат, в балансирана в емоционален план връзка между учители и ученици, в добронамерени форми на упражняване на контрол.
- ✓ **Потребността от признание** се изразява в климат, даващ възможност за самостоятелност на мисленето и действието на младия човек в дух на справедливост, в положително стимулиране, в поощряване на желанието му да учи целенасочено.

- ✓ **Потребността от самореализация** означава възможност за развитие на собствения потенциал, развитие на интересите и способностите, повишаване на самооценката и вярата в себе си.

Ако учебно-възпитателният процес бъде организиран така, че да отговаря на тези базисни потребности, ще очакваме като резултати не само качествени знания, но и изградени социални умения за:

- ✓ **Ефективно общуване и сътрудничество** между ученици, учители и родители за изграждане на практически нагласи и умения у младите хора, за адекватно поведение в жизнено важните сфери на семейните взаимоотношения, училището, работната среда, малката общност, държавата.
- ✓ **Познаване и зачитане на основните човешки права** и на законите като принципи за съвместното съществуване и сътрудничество.
- ✓ **Личностното и морално развитие** на младия човек, себепознаването и себеутвърждаването в рамките на взаимодействието с другите хора.

Основни средства за конкретизация и реализиране на стратегията са училищните програми, годишните планове на училището, правилникът за дейността на училището, правилникът за вътрешния трудов ред, плановете на комисиите и личните планове на членовете на училищната общност.

Стратегията е изработена от комисия в състав:

1. Ели Димова – главен учител,
2. Елена Малиновска – старши учител по Биология и ЗО и Химия и ООС,
3. Силвия Иванова – старши учител начален етап,

със Заповед на директора № ..... в съответствие с изискванията на чл. 150, ал. 1, т. 1 от ППЗНП е обсъдена и приета на заседание на Педагогическия съвет с Протокол № .....